

Думи при получаване на Наградата на София за принос в националната култура

Благодаря:

- На хората, дали гласа си за мен, те са от различни области, приемам го като знак към българската литература и към поколението, от което идвам. Благодаря на Софийска община и г-жа Фандъкова.
- Благодаря на издателство Жанет 45 и Божана Апстолова.
- Благодаря на родителите си, които преди близо половин век ми казаха, че трябва да останеш добър човек при всички обстоятелства и всичко ще е наред. Това беше през XX век. Още чакам потвърждение.
- Благодаря на семейството си и на дъщеря си най-вече, за всичко на което ме учи. Сега заради нея се мъча да съм добър и през следващия век.
- Благодаря на преводачите си, тук в залата е Хеле Далгор.
- И най-вече на читателите си благодаря, на тези, с които взаимно и тайно си даваме смисъл и кураж.

Това е наградата на София. Този град е направен от стъпките на онези, които са вървели по улиците му... От стъпките на Яворов, който ходи пипнешком след ослепяването си по тези улици, от стъпките на Вазов, от стъпките и бастуна на Пенчо Славейков, на Гео Милев, на Багряна, на Далчев... Техните сенки са тук и в този театър... Те идват от различни места – Чирпан, Сопот, Трявна, Стара Загора, Далчев е от Солун... София ги е приела, София е приемащ град, не винаги милостив, но приемащ, който не отказва пристан. Нека не отказваме и ние този пристан на следващите, които ще дойдат под небето ѝ. Казвам го като пришълец в този град, макар по-голямата част от живота ми вече да е минала тук.

Нека имаме памет за тези стъпки. Културата, и литературата в частност, произвежда памет. А защо ни е паметта днес, ще каже някой. За да изпитваме срам от себе си, ще кажа, когато минаваме недопустими граници. Ние вече не се срамуваме, не се колебаем, не се притесняваме.

Но съмнението, срамът, тъгата, понеже за тези години станах експерт по тъгата, са част от човешкото.

Във всичките си книги, надявам се и с тези, които ще пиша, съм се опитвал да работя с тази малка памет, паметта в рамките на един човешки живот. Вярвам, че е важно да съхраняваме тъкмо онова, което е нетрайно и живо, винаги съм го предпочитал. Пирамидите, крепостите и монументалното няма да останат неописани.

Ако нещо съм научил, то е, че нищо свързано с историята на един човек не е само локално и затворено. Всичко лично, всичко, което е персонално, е в крайна сметка униерсално. И когато разказвам за уж българската тъга, някой в друга част на света може да каже, това е моята тъга, същата тъга, същата история. Дори да разказвате за личната си тъга и несигурност, вие разказвате за тъгите на света. Голямата българска литература винаги е заставала на страната на слабия, имала е съчувствие към него и на това трябва да се учим ние тепърва. Да стоим с целия риск за себе си на страната на различния, на унижения, на изгубилия смисъл. Смисъл и съчувствие – това се опитва да дава литературата

След всичко което се случва в света най-голямата съпротива, най-голямата битка днес е битката е да останеш човек – да запазим ясна територията на човешкото.

Може отнякъде да ни слушат политици и икономисти, на които културата не им е първа грижа, затова да кажа ясно - не подценявайте културата, това е гравитацията, която още ни държи. Литературата, киното, театърът всички изкуства ни държат заедно, очертават едно общо поле на смисъла, за да не живеем като шепа хора под празно небе, както казваше Яворов. Защото култура е и онова, което се случва тук, между самите нас. Без тази гравитация обществата се разпадат, а държава без общество е куха черупка.

И последно, като баща – всички ние тук сме бащи или майки, и днес изпратихме децата си на училище. Ние сме длъжници на тези деца заради начина, по който живеем тук. Заради детската стая на света, която им оставяме. И понеже знам, че сме изгубили вяра в много неща, но все пак над всичко в собствената ни йерархия все още, вярвам, стои едно дете и ни гледа. Нека мислим за това всеки път, когато съзнателно или не, влезем в неистина, позволим си да бием и унижаваме друг, махнем с ръка и кажем, а бе писна ми, не ме интересува и пр. Нека знаем, че отнякъде ни гледа едно дете. Това е достатъчно.

Децата ни гледат - и в тях е цялата наша надежда, вяра и любов. Честит празник!

**Георги Господинов,
София, 17 септември, 2018, НТ „Иван Вазов”**